

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

636

Vragen van **Jasper van Dijk** (SP) aan de Minister van Buitenlandse Zaken en de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid over *de aangekondigde mobilisatie in Rusland* (ingezonden 23 september 2022).

Antwoord van Minister **Hoekstra** (Buitenlandse Zaken), mede namens de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (ontvangen 7 november 2022).

Vraag 1

Deelt u onze zorg over de mobilisatie in Rusland als gevolg van de opmars van het Oekraïense leger?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Begrijpt u dat Russen hun land ontvluchten om te ontkomen aan de mobilisatie? Bent u het eens dat Nederland en de Europese Unie (EU) deze vluchtelingen welwillend tegemoet moeten treden?

Antwoord 2

De motieven van Russen om hun land te verlaten kunnen verschillen. Het kabinet heeft er begrip voor dat mannen die oproepbaar zijn Rusland verlaten uit angst in dienst te moeten. De Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) beoordeelt elk verzoek voor internationale bescherming op individuele basis om te bezien of iemand te vrezen heeft voor vervolging of een onmenselijke behandeling in diens land van herkomst. Hierbij wordt vanzelfsprekend rekening gehouden met de achtergrond van de vreemdeling in relatie tot de situatie in dat land. Dat gebeurt vanzelfsprekend ook wanneer het gaat om verzoeken van Russische staatsburgers. Verder pleit het kabinet voor een gecoördineerde en gebalanceerde aanpak op Europees niveau, onder leiding van de Europese Commissie.

¹ NOS, 22 september 2022, «Eerste Russische reservisten melden zich, opvallend druk aan grenzen» (<https://nos.nl/artikel/2445552-eerste-russische-reservisten-melden-zich-opvallend-druk-aan-grenzen>)

Vraag 3

Wat vindt u ervan dat de Baltische staten hun grenzen gesloten houden voor Russische vluchtelingen?²

Antwoord 3

Het kabinet heeft begrip voor de zorgen van lidstaten aan de grenzen met Rusland op het gebied van veiligheid. Lidstaten zijn primair zelf verantwoordelijk voor de uitvoering van grensbeheer ten aanzien van de gemeenschappelijke buitengrenzen. Met inachtneming van het Unierecht, zoals de Schengengrenscode bepalen lidstaten dus zelf wie zij toegang tot hun grondgebied. Daarbij dienen zij internationale verplichtingen na te leven, waaronder het beginsel van non-refoulement. Op Europees niveau is besproken om gezamenlijk te komen tot een gebalanceerde en gecoördineerde aanpak, waarbij zowel internationale verplichtingen als veiligheidsaspecten in acht worden genomen. Het kabinet steunt deze aanpak.

Vraag 4

Klopt het dat veel Russen (om die reden) richting Armenië en Georgië vluchten? Kunt u deze landen hierbij helpen, bijvoorbeeld door de inrichting van een steunpunt?

Antwoord 4

Het klopt dat er ook Russen richting andere landen dan de EU, zoals Armenië en Georgië, reizen. Het is echter niet aan het kabinet te speculeren over de overwegingen van personen om naar een bepaald land uit te wijken. De door u genoemde landen hebben zich niet tot het kabinet gewend met een hulpverzoek.

Vraag 5

Bent u het eens dat Russen die richting Europa gaan – omdat zij niet willen meedoen aan de oorlog in Oekraïne – toegang tot de EU zouden moeten krijgen? Gaat u dit in Europees verband promoten?

Antwoord 5

Het kabinet is van mening dat lidstaten zorgvuldig moeten beoordelen of personen die toegang willen tot hun grondgebied voldoen aan de voorwaarden. Dit geldt ook voor Russische staatsburgers. Zoals ook gesteld in antwoord op vraag 3, dienen bij deze beoordeling de Europese lidstaten zich te houden aan Europese en internationale regelgeving omtrent grensbeheer en waarborgen van fundamentele rechten.

Vraag 6

Herinnert u zich mijn vragen over Russische dienstweigeraars? Bent u bereid het vertrek- en besluitmoratorium aan te passen aan de nieuwe situatie, zodat Russen die vluchten voor de mobilisatie niet worden teruggestuurd?³

Antwoord 6

Ja, ik herinner me uw vragen over Russische dienstweigeraars. Met betrekking tot de afkondiging van de gedeeltelijke mobilisatie in Rusland, leek het in eerste instantie te gaan om een groep van 300.000 reservisten. Deze groep valt buiten de reikwijdte van het huidige moratorium. Nadere berichtgeving lijkt echter een meer diffuus beeld te schetsen van de doelgroep van de mobilisatie en de situatie. Op dit moment wordt daarom onderzocht of er aanvullende maatregelen nodig zijn. Het uitbreiden van het besluit- en vertrekmoratorium wordt niet uitgesloten. In de tussentijd nemen we geen onomkeerbare stappen in asiel- en terugkeerprocedures waarin een reëel beroep wordt gedaan op gronden gerelateerd aan de mobilisatie. Uitzonderingen hierop zijn mogelijk indien er sprake is van veiligheidsaspecten of Dublinzaken.

² Reuters, 21 september 2022, «Baltic nations say they will refuse refuge to Russians fleeing mobilisation» (Baltic nations say they will refuse refuge to Russians fleeing mobilisation | Reuters)

³ Aanhangsel Handelingen vergaderjaar 2021–2022, nr. 3441